

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Gospodarska diktatura v Italiji

Rim, 5. marca. r. Sklepi, ki jih je sprejela italijanska vlada na zadnji seji ministrskega sveta, so izzvali v vsem mednarodnem finančnem in gospodarskem svetu veliko senzacijo. Ti sklepi kažejo, da je italijanska vlada kljub vsem težavam, ki se pojavljajo od dne do dne kot posledica gospodarskih in finančnih sankcij, odločena, iti do skrajnosti ter se poslužiti vseh sredstev, da do kraja izvojuje gospodarski boj, ki ji ga je napovedalo Društvo narodov s proglasitvijo sankcij. Docim je Mussolini glasom uradnega komuniqueja v prvem delu seje

ministrskega sveta podčrtal zmage italijanskih čet v vzhodni Afriki in z veliko samozvestjo naglasil nezlomljivo voljo Italije, da gre svoja pota ne glede na vse sklepe Društva narodov, vse dokler ne doseže svojih ciljev, navaja drugi del komuniqueja senzacionalne sklepe vlade. Kakršnih se ne beleži zgodovina Italije. S posebnim dekretom se poddržijo vsi večji denarni zavodi, okrog 15 po številu, ki se iz privatnih bank pretvorijo v javne kreditne zavode. Na ta način je dobila italijanska vlada popolno kontrolo nad privatnimi financami, ki jih lah-

ko sedaj neovirano uporabi za kritje vojnih izdatkov. V stvari gre za pričetek državne socializacije. Sklepi pa tudi kažejo, da v Rimu računajo na možnost nadaljnjih vojnih zapetijev. Zaradi tega je Mussolini ustvaril sistem, ki mu daje popolno oblasti nad celokupnim gospodarstvom za primer nove vojne. V diplomatskih krogih sklepajo, da je to teden najvažnejših obrambnih ukrepov Italije proti morebitni poostitvi.

Jutri bo podal predsednik vlade ekspozice o zunanji politiki Jugoslavije

Beograd, 5. marca. p. Za jutrišnjo sejo narodne skupščine vlada v vseh političnih krogih veliko zanimanje. Jutri se prične razprava o proračunu zunanje ministrstva. Pri tej priliki bo podal ministarski predsednik in zunanji minister obširen ekspozice o zunanji politiki Jugoslavije in o aktualnih mednarodnih problemih v zve-

zi z nedavnim posetom češkoslovaškega ministrskega predsednika dr. Hodže, kakor tudi z razgovori v Parizu in razpravami v Ženevi. Za sejo vlada tolikšno zanimanje, da so bile že danes razgrajene vse razpoložljive vstopnice za galerije narodne skupščine.

Angleško mnenje o zblizanju med Francijo in Nemčijo

London, 5. marca. A.A. Lord Dickenson, predsednik svetovne zveze za razvoj prijateljstva s posredovanjem cerkva, je poslal »Timesu« pismo v zvezi z intervjujem ki ga je dal Hitler uredniku lista »Paris Midie«. V tem pismu pravi, da je postal že običaj, da nekateri francoski listi takoj stavijo posebne pogoje, čim Nemčija predlaga mednarodno sodelovanje in zblizanje. Zaradi stališča teh krogov v Franciji propade navadno vsaka taka akcija. Ti francoski krogi menijo, da bi do zblizanja med Francijo in Nemčijo prišlo samo pod po-

gojem, če se Nemčija ponovno vrne v Ženevo. V svojem pismu pa pravi lord Dickenson, da v Nemčiji Društvo narodov ni popularno in zato bi v Nemčiji mislili, da sprejema Nemčija nase spokorniško vlogo, ko se vrača v Društvo narodov. Sicer pa ni treba pričakovati prevelikih stvari, če se Nemčija vrne v DN, ker je Društvo narodov nezadostno organizirano in se ni moglo preprečiti vojne med narodi. Zaradi tega bi bilo treba pazljivo proučiti predloge, ki jih je v svoji izjavi podal Hitler.

Francozi zahtevajo plačilo carskih dolgov

Pariz, 5. marca. A.A. Finančni odbor poslanske zbornice je včeraj razpravljal o predlogu de Lasteryja, ki poziva vlado, naj se začne pogajati s sovjeti za ureditev francoskih dolgov, med pogajanja pa naj prepreči vsako dajanje posojil Sovjetski Rusiji. Desničarski člani odbora so govorili za ta predlog. Levčarski člani odbora pa so izjavljali, da odprtje kreditov od francoske strani Sovjetski Rusiji ne pomeni

nikake nevarnosti za francosko gospodarstvo in da lahko samo koristi francoskemu gospodarstvu. Poslanec Vincent Auriol, socialist, je podčrtal, da je de Lasteryjev predlog proti francosko-sovjetskemu protokolu iz leta 1934, ki je predvidel kredite Rusiji, da se tako poveča francoski izvoz. Na koncu je odbor sestavil odbor trojice, ki naj sestavi primeren predlog.

Amerika bo pokupila vse srebro

Washington, 5. marca. A.A. Havas poroča, da je finančni minister Morgenthau poskrbel za to, da se centralizira nakup srebra v kanadskih rudnikih s posredovanjem kanadske banke. Doslej se je nakup vršil na svobodnem trgu, količine, ki se bodo kupovale v

določenih razdobjih, bo določil finančni minister v soglasnosti s federalno rezervno banko. Stičen sporazum je bil sklenjen z Mehiko. Verjetno je, da se bodo bližnji sporazumi o centralizaciji nakupa srebra sklenili tudi z drugimi državami.

Obnova agrarne reforme v Španiji

Madrid, 5. marca. A.A. Predsednik republike Zamora je podpisal dekret, ki mu ga je predložil notranji minister, s katerim se »Hunterosom« v pokrajini Badajoz vračajo ponovno na obdelovanje in uživanje polja, ki so jih ti poljedelci obdelovali leta 1933, 1934 in 1935.

Hirota sestavlja novo japonsko vlado
Tokio, 5. marca. A.A. Havas poroča: Zunanji minister Hirota je dobil mandat za sestavo nove japonske vlade.

Politični procesi v Avstriji
Dunaj, 5. marca. A.A. Havas poroča: Porotno sodišče je včeraj obsodilo 7 narodnih socialistov, ki so bili obtoženi zaradi veleizdaje. Trije so obsojeni na 2 in pol leti prisilnega dela, dva na dve leti, dva pa na eno in pol leta prisilnega dela.

Nemške rekrutacije na Gdanskem

Varšava, 5. marca. A.A. Agencija Havas poroča: Socialistični časopis v Gdanskem »Volkstimme« poroča, da so se na ozemlju svobodnega mesta pojavili agenti nemškega Rajhsvera, ki nabirajo regrute za nemško armado.

Stavka tekstilnih delavcev na Poljskem

Varšava, 5. marca. A.A. Stavka tekstilnega delavstva v pokrajini Lodza stalno narašča. Včeraj tretji dan stavke je stavkalo že 14.000 delavcev.

Naraščanje produkcije premoga v Angliji

London, 5. marca. z. Po uradnih podatkih v letu 1935 je produkcija premoga v Angliji znašala 223 milijonov ton. Ta produkcija je za 2 milijona ton večja od produkcije v letu 1934 in za 16 milijonov večja od produkcije v letu 1933.

Največje ameriško posojilo

Washington, 5. marca. z. Razpis državnih bonov v znesku 1.250 milijonov dolarjev je bil v dveh dneh končan. Razpisani znesek je bil podpisan v petkratnem znesku, tako da je to največje posojilo, kar jih je bilo po vojni na ameriškem trgu. o 16A- lhwj mhwj mhwj m m m m

Resen opomin Italiji

Francoska vlada je opozorila Mussolinija, da bi po odklonitvi ženevskih predlogov neizgibno sledila skrajna poostritev sankcij

Pariz, 5. marca. z. »Matine« poroča, da je francoski poslanik v Rimu De Chambrun po telefoničnem naročilu zunanje ministra Flandina posetil včeraj popoldne Mussolinija in mu izročil demaršo francoske vlade, v kateri Francija pojasnjuje svoje stališče v pogledu ženevskega mirovnega predloga. Demarša francoske vlade izrečno poudarja, da je francoska vlada dala pobudo za ponovni mirovni apel odbora trinajstoričice. Storiila je to iz resničnega in iskrenega prijateljstva v želji, da se čimprej odstranijo vsi spori, ki ovirajo tako nujno potrebno sodelovanje med velesi-

lami pri reševanju aktualnih mednarodnih problemov v Evropi sami. Če pa bo ta poizkus za mirno rešitev italijansko-abeinskega spora ostal brezuspešen, stavlja francoska vlada Mussoliniju že sedaj do znanja, da za dolgo časa francoska vlada ne bo mogla povzeti nobene nove iniciative, ne da bi resno ogrozila svoje lastne politične pozicije. Če italijanska vlada smatra, da mora zavrniti tudi ta poslednji poizkus, potem Francija ne bo preostalo nič drugega, kakor da se omeji na točno izpolnjevanje določb pakta Društva narodov.

Abesinci sestrelili italijansko letalo

Rim, 5. marca. A.A. Havas poroča: Bombno letalo, ki je v teku bitke v Tembijenu padlo na tla, je imelo za pilota polkovnika Ermana Bartolija, komandanta 14. skupine eskadrilje. Z njim sta bila dva podporočnika in dva podoficirja.

V Franciji ne verujejo v možnost miru

Pariz, 5. marca. A.A. »Figaro« pravi, da ni mnogo upanja, da bi Mussolini sprejel povabilo odbora osemnajstih, oziroma, da bi to povabilo, čeprav bi ga v načetu sprejel, moglo definitivno likvidirati spor. Mnogo več verjetnosti, da bo prišlo do prepovedi izvoza petroleja in do drugih ukrepov proti Italiji.

Glavni socialistični organ pravi, da bo DN takoj po morebitni Mussolinijev odklonitvi prepovedal izvoz petroleja.

Amerika ne bo prepovedala izvoza petroleja

Newyork, 5. marca. A.A. Zunanje ministrstvo je objavilo komunique, ki pravi, da po sedanjem zakonu Roosevelt ne more prepovedati izvoza petroleja. Roosevelt se je sicer nekaj časa trudil, da bi to dosegel, ni pa se mu posrečilo, da bi preprečil izvoz surovin, potrebnih za vojno.

Iz sodne službe

Beograd, 5. marca. p. Z odlokom ministra pravde so postavljeni za sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani dr. Makso Juvan, sodnik okrožnega sodišča v Ljubljani; za sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani dr. Aleksander Grobelnik, tajnik Stola sedmorice, oddelka B v Zagrebu; za tajnika Stola sedmorice oddelka B v Zagrebu pa Josip Kokalj, sodnik sreskega sodišča v Šmarju pri Jelšah.

Kuluk v Rusiji

Moskva, 5. marca. z. Sovjetska vlada je izdala dekret, po katerem je vsak moški v starosti od 18 do 45 let in vsaka ženska v starosti od 18 do 40 let dolžna, po naročilu pristojnih oblasti letno šest dni zastonj delati pri gradnji, popravilu in obnovi cest. Odlok utemeljujejo v vladnih krogih s potrebo štednje zaradi povečanih izdatkov za narodno obrambo.

Štrajzljive mame ni več

Ljubljana, 5. marca.

Davi navse zgodaj se je po mestu raznesla žalostna vest, da je ponoči nenadoma umrla v starosti 68 let znana gospodinja Strajzljive gostilne na Poljanski cesti ga. Jospina Kozakova. Pokojna je bila do zadnjega trdnega zdravja navzlic temu, da je ostajala že leta doma in ni hodila nikamor. Bila pa je vedno pri delu in med svojimi gosti, s katerimi je rada kramljala. Tudi snoči je sedela, kakor navadno v gostilni in je odšla k počitku šele po policijski uri. Ponoči pa ji je v stanovanju nenadoma postalo slabo. Že prej je tožila o slabosti, potem je pa legla in zaspala za vedno. Zadelo jo je možganska kap.

Plemenita pokojnica je bila doma iz Višnje gore, rojena Zupančičeva, iz znane hiše »pri Kamničanu« v kateri je bila in je bila in je še vedno širok Dolenjske znana gostilna.

Kot dekle se je pridožila v Ljubljano, nato pa odovela, stopila v zakon s pred 8 leti umrlim gostilničarjem in mesarjem s Sv. Petra ceste Josipom Kozakom. Oba sta v znani Strajzljivi gostilni gospodarila dolga desetletja in vzgojila sinove: profesorja in pisatelja Juša Kozaka, prof. Ferda in najmlajšega, ki je bodoči gospodar Strajzljive Vlada. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob pol 5 iz hiše žalosti na Poljanski cesti. Bodi ohranjen dobri materi in plemeniti ženi najsvetlejši spomin, žalujočim pa naše najiskrenejše sožalje!

Švica grozi z izstopom iz Društva narodov

Demarša zveznega predsednika pri članih odbora osemnajstoričice — Sankcije so spravile Švico v zelo težaven položaj

Pariz, 5. marca. z. »Jour« poroča iz zaupnih virov, da je predsednik švicarske zvezne vlade dr. Motta včeraj posetil vse članice odbora osemnajstoričice ter izvedel demaršo, s katero jih je opozoril na resne posledice, ki bi mogla nastati zaradi poostritve sankcij z izstopom Italije iz Društva narodov zlasti za Švico. Motta je predvsem opozarjal na to, da bi bilo stališče Švice v primeru, da dva njena največja soseda, Italija in Nemčija zapustita Društvo narodov, izredno težavno. Izrazil je bojazen, da bi

se Društvo narodov po izstopu Italije postalo navadna koalicijska država, o kateri bi se moglo upravičeno smatrati, da predstavlja zvezo proti onim državam, ki niso članice Društva narodov. Pod takimi okoliščinami Švica, ki hoče ostati vseskozi nevtralna država, ne bi mogla več sodelovati v Društvu narodov in bi mu morala tudi odpovedati svojo gostoljubnost. Že sedaj se pojavlja zaradi sankcij v Švici močan pokret, ki propagira izstop Švice iz Društva narodov.

Bilanca

30.000 Abesincev, 1.400 Italijanov po italijanskih računih: mrtvih in ranjenih

Pariz, 5. marca. A.A. Havas poroča s tigerske fronte: tri abesinske armade v skupni moči 135.000 vojakov, so popolnoma uničene. Bitka, ki se je začela 11. II. se je končala s popolno zmago italijanskih čet. V tej bitki je bilo ubitih ali ranjenih 30.000 Abesincev. Italijanske čete imajo sedaj dovolj popolnoma varnih poti. Trije najvažnejši abesinski poveljniki so popolnoma uničeni. Ras Imru je pokazal velike vojaške sposobnosti, ker je ušel okoljevanju s strani italijanskih čet, vendar pa ni mogel preprečiti razpada svoje armade. Ras Mulugeta se je močno upiral pri Ambi Aradamu, vendar pa je končno zapustil armado in se sedaj umika. Ras Kasa je napravil veliko napako, ker se je pustil obkoliti. Ta trenutek so Italijani gospodarji položaja. Sedaj hočejo izkoristiti svojo zmago na ta način, da bi utrdili obalo reke Takaze. Kolikor se more dosedaj ugotoviti, so Italijani izgubili pri Ambi Aradamu 700 vojakov, v bitkah na Tembijenu pa ravno toliko.

Abesinska matematika:

Adis Abeba, 5. marca. A.A. Havas poroča: Ob priliki vesti, ki jih je o svojih zmagah objavila italijansko vrhovno poveljstvo je abesinski cesar poslal mohamedanskim podanikom brzojavko sledeče vsebine: »Vojna se šele začne. Vsi moški, ki so sposobni za vojno, morejo kreniti na fronto. Abesinci ne smejo nikdar verjeti v italijanska poročila o zmagah in o mrtvih in

ranjenih. Kadar Italijani ubijejo dva Abesince, tedaj pišejo, kako so ubili celo divizijo.

Zmagoslavje v Italiji

Rim, 5. marca. A.A. Agencija Stefani poroča: Nova velika italijanska zmaga v pokrajini Sire nad armado rasa Imruja je izzvala v vsej Italiji snoči velikansko navdušenje. Po vseh večjih mestih je prebivalstvo priteklo navdušene manifestacije Mussoliniju in italijanski vojski. Ves tisk podčrtava pomembnost najnovejšega italijanskega uspeha, ki je v kratkem času uničil štiri abesinske armade na severni fronti.

Ustavitev prometa na abesinski železnici

Pariz, 5. marca. A.A. Havas poroča: Uradno se poroča, da je od 1. marca t.l. železniška proga Djibuti-Adis Abeba prekinila promet, kakor to dela redno vsako leto v času deževja.

Rickett demantira

London, 5. marca. A.A. Havas poroča: Rickett je izjavil zastopniku agencije Reuter, da je popolnoma netočna vest, da je njemu bilo poverjeno, da nese Mussolinijeve predloge negusu. Rickett je dodal, da odpotuje jutri v Kairo, vendar pa za časa svojega bivanja v Rimu ni videl Mussolinija in tudi ne državnega podtajnika za propagando. Rickett potuje v Adis Abebo, da uredi vprašanje svoje koncesije.

Borzna poročila.

Inozemske borze
Curih, 5. marca. Beograd 7.-, Pariz 20.205, London 15.12, New York 306, Bruselj 51.675, Milan 24.25, Madrid 41.875, Amsterdam 208.225, Berlin 123.-, Dunaj 56.90, Praga 12.48, Varšava 57.726, Bukarešta 2.50.

Premiera gigantskega zgodovinskega vefilma, ki s svojo napeto vsebino na prečutljiv način prikazuje tragedijo slavnega Korzicana, usode, ki se ni dala odvrti!

Največji nemški igralec WERNER KRAUSS kot Napoleon. Dalje sodelujejo še: Gustav Gründgens, Peter Voss, Elsa Wagner.

NAD 10.000 SODELUJOČIH. BITKA PRI WATERLOO-U

Danes premiera!

ob 16., 19.15 in 21.15 uri

NAPOLEONOVH POSLEDNJIH 100 DNI

KINO UNION, tel. 22-21

Naši diplomirani tehniki

preživljajo težke čase, ker navzlic svoji kvalifikaciji ne morejo dobiti zaposlitve

Ljubljana, 5. marca. Na robu Mirja stoji impozantna stavba Tehniške srednje šole. Baš te dni poteče 25 let, odkar je bilo posloplje sezidano. Nekdaj je bila tam izrazita periferija, toda naravni razvoj je šolo približal centru mesta. Ravno tako nesluteno so se približevali dijaki, ki so obiskovali ta zavod, resničnemu življenju. Nad 10 let je minilo, odkar so prvi absolventi zapustili zavod, kljub temu pa je širši javnosti o pomenu tega zavoda znano le malo ali pa nič.

Državna obrtna šola se je imenoval nekaj ta zavod. Po prizadevanju naših najboljših mož je tedanja vlada dvignila zavod v drž. višjo obrtno šolo. To je bil eden zadnjih dekretov te vlade, ki je bil v prvi vrsti politična koncesija našim manjšini, vendar je vsaj deloma računal z različnimi potrebami zastarele slovenske obrti in industrije. V zavod so bili vključeni nižji in višji oddelki, nižji oddelki so obsegali strojno, gradbeno in mizararsko delovodsko stroko, višji pa strojno in stavbno stroko.

L. 1921. se je preimenoval zavod v Tehniško srednjo šolo z višjimi oddelki za elektro, strojno in gradbeno - arhitektonsko stroko, katerim se je priključil pozneje geodetski odsek. V sestavi so ostali tudi te obstoječi nižji oddelki, izključno ženska obrtna šola za vezenje in perilo. Po svojem obsegu je ljubljanska TSS največji tovrstni zavod v državi. Nižje oddelke zavoda smejo posecati izučeni obrtniki in drugi pomočniki. Namen tega šolanja je podati obrtniškimu naraščanju poleg izpopolnitve praktičnega znanja tudi nekaj teoretične podlage. Prvi absolventi višjih oddelkov TSS so zapustili svoj matični zavod l. 1921. štiri leta in pol je trajal njihov študij, ki so ga pričeli kot absolventi nižjih srednjih šol (mala, matura). Tudi danes veljajo isti sprejemni pogoji za vstop v zavod. Število dijakov, ki so v l. 1918-24 posekali to strokovno šolo, je bilo relativno majhno, a je bila

takrat doba cvetočega gospodarskega pro. spevanja. Vsi absolventi so lahko brez težav našli sebi primerno zaposlitev. Razmere so se pa zaradi gospodarske krize bistveno spremenile. V obeh strokah se je pričela velika brezposelnost. Presežek med zaposlenimi in brezposelnimi moškimi močmi se je namenil študiju, zato zama-mujejo vse strokovne šole ogromen naval. Tako se je pojavil inteligenčni proletarijat, ki je za narodno in državno gospodarstvo pasiven element.

To so bile misli, ki jih je razvijal na II. običnem zboru Udruženja diplomiranih tehnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana, predsednik društva. Iz vseh poročil je bil razviden težak položaj, v katerega so zašli diplomirani tehniki, ki je absolventi višjih oddelkov TSS. Njihova borba za osnovne pravice, ki jim po kvalifikaciji in izobrazbi grede, je zaradi odpora odločujočih faktorjev naletela na popolno nerazumevanje. Jasno je, ako šola obstaja, da morajo biti dani tudi v življenju pogoji za udeleževanje absolventov. Dolžnost pa je tudi države, da ute-meljena stremeljenja bivših gojencev takih zavodov podpira.

Ne čudimo se, da je po vseh razočaranjih, ki so jih in jih še doživljajo diplomirani tehniki v praktičnem življenju, bila sprejeta na II. običnem zboru soglasna resolucija, ki zahteva celo ukinitve teh zavodov, če se ne bo država pobrignila za pravično razdelitev delovnega območja med posameznimi tehničnimi stanovi.

Obični zbor diplomiranih tehnikov je po-kazal vzorno disciplino mladega stanu. Zbora so se udeležili kot gostje tudi za-banko upravo g. inšp. Presl, za komite tehničnega dela prof. dr. ing. Kral, TSS je zastopal prof. ing. Premelj in Zdrže-nje inženjerjev in arhitektov inž. Kham. Z zbora je bila odposlana udanostna br-zjavka Nj. Vel. kralju Petru II.

Touring klub v preteklem letu

Tudi pri nas se je začel ta pokret razveselivo širiti

Ljubljana, 5. marca. Redni letni občni zbor Touring-kluba je pokazal odlično voljo ne samo odbora, marveč celotnega članstva po čim uspešnejšem delu na polju svojega širokega udejstvovanja, v prvi vrsti v tem, da navduši tujce za lepote naših krajev, da omogoči gostom čim ugodnejše potovanje in da pokaže tudi domačinom lepote sveta.

Dobro obiskani občni zbor v restavraciji Stružel je otvoril predsednik, ravna-telj mestne planarne inž. Bartl, ki je ugo-tovil, da deluje ljubljanska podružnica Touring-kluba šele dobro leto dni, a je že dosegla lepe uspehe. Malo je bilo član-stva ob ustanovitvi, tisti pa, ki so se navdušili za stvar, so šli takoj na delo, da položijo temelje tega pokreta v Slovenijo. Iz prvotnih redkih vrst je nemila smrt ugrabila med letom člana-ustanovitelja, vojne kurata Bonača. Bodi mu ohranjen časten spomin! Članstvo — je nade-ljal predsednik — je med letom lepo naraščalo in ima klub zdaj člane že pov-sod širom Slovenije. Sicer pa ne gre za število, ljubezen, ki nas veže na turisticke, je važnejša za presojo vrednote touringa v Ljubljani. Naloga, ki smo si jih nadeli, da olajšamo članom, kakor tudi vsem pri-padnikom Touring-kluba v državi in iz-ven mej, smo prvo leto zadovoljivo reši-li. Skoraj v vsakem večjem kraju našega delokroga najdete plaketo, ki vabi člane kluba na odpotitev in tam najdeš po-leg nižjih cen tudi člana našega kluba. Pristopili so v klub kot člani avtomobili-sti, motociklisti, biciklisti, kajakisti itd. Naša skrb je šla za tem, da se vsaki pa-nogi turistike nudi kolikor mogoče mno-go. Da bi mogli izdati mednarodne do-kumente za avtomobiliste in motocikliste, je potovala v Beograd posebna delegacija in intervenirala pri merodajnih ministr-stvih. Treba je priznati, da se je našlo v Beogradu za te težnje popolno razume-vanje in je intervencija dobro uspeša.

Ljubljanski Touring klub je med le-tom stopil v stik s vsemi podružnicami v državi in tudi izven mej. Izdelal je mi-no drugih posebnih načrt za potovanje av-strijskega touringa po naši državi z označbo vseh postojank našega Touring kluba in znamenitosti, ki si jih mora ino-zemec ogledati. V svesti, da je on, ki po-zna moč propagande, smo organizirali v klubu prav številna in lepo uspeša preda-vanja, ki so bila vedno dobro obiskana.

Tajnik Janez Jerman je v svojem poro-čilu poudaril staro prislovico, da iz male-ga raste veliko. Ob zaključku leta 1935 je štel klub poleg drugih članov še 40 avtomobilistov, 53 motociklistov, 54 biciklistov in pa člane iz vseh panog turisticke. Podanu je tako kvantiteta, še bolj pa kva-

liteta, kar jasno kaže, da je misel in po-kret Touringa tudi v Sloveniji kakor drugod v svetu dobil za nadaljnje delo vnete pri-padnike. Dobrošen del prizadevanja kluba je šel za tem, da omogoči članom potova-nje in spoznavanje lepote naših krajev. Centrala Touring-kluba je poleg drugih ustanov na našo prošnjo intervenirala na merodajnih mestih, da se je lani ukinitila letna državna taksa na motorna vozila. Tej intervenciji se je zahvaliti, da so uki-njene tozadevne takse tudi v sosednjih banovinah, le pri nas so se v veljavi. Ze samo ukinitve državnih taks je imelo za posledico, da je zopet prišlo v promet le-po številno motornih vozil, ki so ostajala preje pod plombo. Obstoji upanje, da bo tudi naša banovina in pa ljubljanska ob-čina uvidela upravičenost takih ukrepov in pravilnost drugačne kalkulacije. Stanje naših cest je precej slabo in je to glavni vzrok, da je pritok inozemskih avtomobi-listov v našo državo vedno manjši. Več-krat se je pripetilo, da so najavljeni go-stje zavili raje v sosednje države, kjer so ostajali zaradi urejenih cest daljšo dobo. Najavljena dela za leto 1936 naj bi temu zlu temeljito pomagala.

Omeniti je treba še, da je centrala v Beogradu intervenirala v svetovni cen-trali v Bruslju (Association Internationa-le de Tourisme), da se trasa mednarodne avtomobiliste ceste London — Carigrad vendarle potegne tudi preko ozemlja naše države. Ze samo namen, da se Jugosla-vi jo pri tem prepre, bi imel lahko slabe po-sledice. Klub je priredil lani več izletov. Tajnik je našel še razne ugodnosti, ki jih uživajo člani Touring kluba na potova-nju ter omenjal prijateljsko sodelovanje z raznimi sportnimi klubi.

Joseph Schmidt

Danes premiera ob 16., 19.15 in 21.15

Moj najlepši dan

PREMIERA ZA VSO JUGOSLAVIJO

v senzacionalni dvojni vlogi

POJE SAM S SEBOJ!

Pesmi in glasbe: HANS MAY
Za smeh in razvedrilo skrbita
Otto Wallburg in Feliks Brosart

v KINU SLOGI

Blagajniško poročilo, ki ga je podal Stane Derganc, izkazuje skromen prebit-tek. Zastopnik nadzornega odbora je pre-dlagal odboru razrešnico, ki je bila soglasno sprejeta, nakar je zbor prešel na volitve. Izvoljeni so bili naslednji odborniki s pred-sednikom inž. Ivanom Bartlom na čelu: Albin Smrkolj, Pavel Fabiani, Janez Jer-man, Stane Derganc, Franc Kham, Ivo Lukič, Franc Borštnar, Rudolf Zaloker, Vladimir Pintar, Slavko Pintar, ing. Po-

gačnik Ciril, Karel Soss, Emil Rumpel, Aleksander Gjud, Vekoslav Kepec, Vinko Zor, Franc Holchaker, Hieronim Demšar, Albert Pečevnik, Alojz Springer. Nadzor-stvo: načelnik dr. Rudolf Marn, Friedrich Aleks, Marinko Ivo. Delegata za centr.: ing. Bartl, Jerman Janez.

Samopomoč kmetov

Ljubljana, 5. marca.

Včerajšnji živalski sejem se je vršil tudi v Ljubljani v znamenju navodil organiza-cije kmečkih gospodarjev, ki stremi za zboljšanjem cen goveji živini. Na sejem je bilo prignanih samo 17 volov, dalje 31 krav, 18 telet, 13 prašičev za zakol, 158 prašičev za rejo in 324 konj. Prodanih je bilo samo 6 volov, dalje 11 krav, 10 telet, 7 prašičev in pa 93 prašičkov za rejo ter 30 konj. Na sejmu so se takoj pojavili letaki, podpisani od hrvatskega ljudskega tribuna dr. Mačka, z navodilom, naj bo dogon živine na sejme čim manjši odnosno naj se na sejmih določi in zahteva cena, kakor to sklene sejmski odbor, sestavljen iz kmečkih gospodarjev, ki se dobro spo-znajo na živino. Kmetje so se večeraj re-dokaj krepko držali navodil, zato je bila tudi kupčija malenkostna, razen pri pra-šičkih za rejo, ki pa so jih kupovali kme-tovalci sami. Kmetje zahtevajo odsej za prvovrstne vole za kg žive teže 5.50 Din, za vole druge vrste 4.50 do 5 Din in za vole tretje vrste 3 do 3.50 Din. Na ljub-ljanskem sejmu je bil večeraj prodan samo en vol po 4.50 Din za kg, druge pa so mesarji plačevali po 3 do 3.50 Din, kmetje pa večinoma niso hoteli sklopiti kupčij.

Slovinci v Ameriki

Z Dunaja, kjer študira na medicinski fakulteti, je dr. J. Seliškar pisal v Ame-riko, da poseti začetkom marca Jugosla-vijo in ljubljansko univerzo pa tudi Pol-hov Gradec, kjer je rojen njegov oče dr. J. M. Seliškar. Potem se napoti mladi zdravnik še v London študirat na medicinsko univerzo. To bo prvi slovenski zdrav-nik, ki je študiral v Ameriki, na Dunaju in v Londonu na svetovno znanih klini-kah.

V Evelethu je zmrznil Martin Centa, doma iz okolice Roba. V West Parku je umrla ena najstarejših pionirk Ursula Budan, stara nad 90 let. Doma je bila iz Thuin in poročena v vasi Mačkovec pri Žumberku. Pred 25 leti je prišla s svojo hčerko, zdaj že pokojno Ano Slapnik za svojim možem v Ameriko. Hči ji je umrla že pred 15 leti. V Clevelandu je umrla Marija Skufca, stara 49 let, doma iz Gornje Lipnice na Dolenjskem. Kot šil-vilja je delala v Ameriki nad 25 let. V Forest City je umrl Franc Petrič, star 47 let, doma iz vasi Lipensj pri Grahovcu. V Clevelandu je nenadoma umrl slovenski odvjetnik Alojzij Žužek, star 44 let, doma iz Velikih Lašč, odkoder je prišel v Ameri-ko leta 1913. V Clevelandu je umrla tudi Antonija Morela, doma iz vasi Drijaja pri Moravčah. V Ameriko je prišla s tremi otroki, od katerih živi samo še sin Anton. Morelovo družino spremlja nesreča za ne-srečo. Največja tragedija je bil požar v Collinwoodski šoli leta 1907, kjer je zgo-rela njena hčerka Jerica. Njena druga hči Marija je umrla pred desetimi leti in je zapustila štiri nepreskrbljene otroke.

Iz Celja

—c Predavanje o prodajni umetnosti. Trgovsko društvo v Celju bo priredilo v torek 10. t. m. ob 20.30 v dvorani Obrt-nega doma zanimivo predavanje o prodaj-ni umetnosti. Predaval bo g. Stane Megu-šar iz Ljubljane, ki bo razpravljajl pred-vsem o pravilnem obveščanju trgovskih nameščenecv s strankami ter vedenju v trgovini in izven trgovine. Ker je preda-vanje aktualno in zelo potrebno, se ga bo udeležilo mnogo trgovcev in trgovskih nameščenecv. Vstopnine ni.

—o Zdrženje mizarjev v Celju, v ka-terem je včlanjenih 200 mizarjev iz celj-skega, gornjegrajskega, šmarkega in la-škega sreza, je imelo v nedeljo v hotelu »Postle« občni zbor, na katerem je bilo izvršeno dosedanje predsedstvo s pred-sednikom g. Miho Vrenkom in podpred-sednikom g. Ignacem Grlicem, na novo pa

predprodaji v knjigarni K. Goričarja vdo-ve. Ob pol 11, dopoldne bo v isti dvorani matineja za mladino.

—c Živalski in kramarski sejem tako-zvani sredpostni sejem, bo v Celju v sobo-to 21. t. m.

—c Žalostno junaštvo. V Tevčah pri Marijagradcu je posestnik Anton Vodišek od Sv. Petra pri Laškem napadel 26letne-ga brezposelnega delavca Leopolda Vodi-ška iz Tevč in mu zasadil nož v čelo nad desnim očesom. Pri Sv. Florijanu pri Ro-gatu so se v nedeljo zvečer stopli 25-letni sin posestnice Franc Cajzek, njegov brat Janez, 28letni posestnikov sin Janez Artič, njegov brat Avgust in krojač An-ton Kodrič. Anton Kidrič in Avgust Artič sta navadila z železnim drogom na Fran-ca Cajzka in ga težko poškodovala po glavi, Janez Cajzek pa je zabodel Janeca Artiča z nožem v desno ramo. Poškodo-vanca se zdravita v celjski bolnici.

Mirko Klanjšček na zadnji poti

Križevci, 4. marca.

Vse nas je pretresla žalostna vest, da je v nedeljo 1. marca v mariborski bolni-ci umrl g. Mirko Klanjšček, šolski upra-vitelj v Vučji vasi, sreza ljutomerskega, ki je bolehal na revmatizem. Pred enim tednom, ko ga je pograbil sklepni revma-tizem, so ga z avtom prepeljali v mari-borsko bolnico. Pri tej težki bolezni pa je trpel mnogo njegovo srce, saj je imel močno srčno napako. V nedeljo popoldne je bil še pri zavesti ter se šel v velikih bolečinah, ki mu jih je povzročal sklepni revmatizem, a ponoči mu srce ni vzdržalo velikega trpljenja in je odpovedalo, nakar je nastopila smrt.

Pred mrtvašnico na magdalenskem po-kopališču na Pobrežju pri Mariboru se je v torek popoldne zbrala velika množica ljudi, da ga spremi k večnemu počitku. Bilo je mnogo učitelstva iz sosednjih lj-u-tomerskih šol in iz Maribora, šolska deca krčevinske šole, delegacija sokolske župe, okrajev, šolskega odbora v Vučji vasi in mnogo drugih prijateljev. Cerkevne obrede so opravili trije duhovniki pod vodstvom domačega g. kaplana in kateheta Ašiča iz Križevcev. Učiteljski pevski zbor je pod vodstvom učitelja Horvata odpel žalostni-ko, nakar se je razvil lep sprevod na po-kopališče z lepimi vencmi domačega učitelj-stva, krajevnega šolskega odbora, učitelj-skega društva, šolske mladine in drugimi. Na pokopališču so se od rajnega v lepih besedah poslovili g. sreški šolski nadzor-nik Karbaš za učiteljsko društvo, g. Cvet-ko za prijatelje in mladino in g. Štuhec krajevni šolski odbor in občino Križevci.

G. Klanjšček je bil star 45 let in doma s Primorskega. Bil je kremenit značaj, de-loven mož, vreden učitelj, vzoren oče, marljiv sadjar in čebelar, saj je bil vedno pri svojih čebelah ali pa na vrtu. Med ljudstvom je bil zelo priljubljen, saj mu je bil dober svetovalec in ljudstvo se je rado nanj obračalo za nasvete. Bodi mu ohranjen časten spomin, žalujoči soprogi pa naše sožalje.

Iz Kamnika

— Prevežena tatica. V torek je bil tržni dan in ob takih prilikah se v mesto nate-pe vse polno sumljivih tipov. Med temi je prišla z Jesenic tudi neka Glavič Mici, ki je hodila od trgovine do trgovine in med zbiranjem raznega blaga povsod kaj ukradla. V trgovini Kramar je ukradla 2 para nogavice, v vrednosti Din 40.- pri Ada-miču 3 pare nogavice, v vrednosti Din 80.- v trafiki Janežič veliko steklenico kolinske vode, v vrednosti Din 90.-, v trgovinah Grašek in Hočevar pa razne sladkarije, po-marance, čokolado itd. Najbrž bi bila ukradla še več, da je ni opazil stražnik, ka-teremu se je zdelo sumljiva. Morala je v zapor, seveda brez kolinske vode, ker pra-vijo, da tam takih reči ne rabijo.

S polenom nad očeta. Delavec Prešern Janez je že več let gospodaril na svojem posestvu. Ko pa je njegov najstarejši sin postal polnoleten in mu je glasom oporo-ke pripadel del premoženja, je začel zelo samolastno gospodariti in pred kratkim je ne da bi koga kaj vprašal na lastno pest prodal najlepšo kravo iz hleva. Seveda se je radi tega med očetom in sinom večkrat vnel hud prepir. V nedeljo je zopet prišlo do prepira in sin je pograbil poleno ter očeta kresnil po glavi, da je siromak mo-ral iskati zdravniške pomoči. Zadeva je prijavljena sodišču in vsorni sin se bo mo-ral za svoje dejanje zagovarjati.

— Foglavje o hodnikih na Grabnu. Mno-go se je že pisalo po časopisih o teh hod-nikih. Dolgo se ni nihče smislil za nje in pre-pričani smo bili, da popravila sedita-nja generacija sploh ne bo dočkala. Toda sredi se je čudež. Hodnike so pred mese-ci »popravili«. Poleg starih hodnikov so potegnili vrvice in ob njej, ne oziiraje se na višino starih hodnikov, postavili beto-nske robnike, prostor med robniki in sta-rimi hodniki pa izpolnili z blatom. Tako imamo sedaj dvonadstropne trotoarje po-dobne veleznim, na katerih lahko vo-zijo po posutem delu biciklisti, po tlakovane-m pa hodijo pešci. — Od tega pa imamo bore malo koristi, kajti luže, ki so stale prej na cesti, so se sedaj, ko so pešci bla-to izmed robnikov in hodnikov odnesli, pre-selile na hodnike. Zlasti na onih delih, kjer so robniki postavljeni višje, stoji tako globoke luže, da se mora ubogi pešec pred njimi umakniti na cesto. Merodajne gospo-de, ki imajo pri tej stvari odločujočo besedo, bi prosili, da si ob prvem dežju to za-devo ogledajo.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 5. marca katoličani: Ev-zelbij, Friderik.
DANASJNE PRIREDITVE
Kino Matica: Nana (Ana Sten)
Kino Ideal: Suzana — to sem jaz
ZKD: Ljubzen diktator mode ob 14.30 v Matici.
Kino Sloga: Moj najlepši dan.
Kino Union: Napoleonovih 100 dni.
Kino Siska: Artisti.
Klub esperantistov občni zbor ob 20, v klubovem lokalu.
Zveza bananih, zavarovalnih, trgovskih in in-dustrijskih uradnikov Jugoslavije podružni-ca Ljubljana občni zbor ob 19.30 v vrtnem salonu restavracije »Zvezda«.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Dr. Knež, Tyrševa cesta 43, Trn-kozi ded. Mestni trg 4, Ustar, Selenburgova ulica 7.

Naše gledališče

DRAMA

Četrtek 5.: Gosposki dom. Red B.
Petek 6.: Zaprtlo.
Sobota 7.: Pesem s ceste. Red C.
Nedelja 8.: Ob 15. Goljemanov. Izven. Ce-ne od 10 Din navzdol. Ob 20. Tuja dete. Izven Cene od 20 Din navzdol.
Ponedeljek 9.: Zaprtlo.

OPERA

Četrtek 5.: Saloma. Red Četrtek.
Petek 6.: Zaprtlo.
Sobota 7.: Katarina Izmajlova. Lady Mac-bert. Red B.
Nedelja 8.: Ob 15. Manon. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20. A propos, kaj dela Andula. Izven. Cene od 30 Din navzdol.
Ponedeljek 9.: Večer plesne umetnosti Mla-čorakove. Izven. Znižane cene.
Torek 10.: Pot okoli sveta. Premiera. Iz-ven.

Večer plesne umetnosti bo v naši operi v ponedeljek 9. t. m. Izvaja ga slavna za-greška plesalka Mlačorakova in je po-svečen spominu slovite ruske plesalke Ane Pavlovne povodom 5. obletnice njene smr-ti. Gospodična Čorakova je prvovrstna umetnica ter ima povsod, kjerkoli nasto-pi, čudovite uspehe. Tudi lani, ko je prvič gostovala v naši operi, je žela največje priznanje vseh navzočih gledalcev. Na sporedu ima najrazličnejše plesne na glas-bu Chopina, Debussija, Glazunova, Mu-sorgskega, Saint-«aensa in Straussa. Na klavirju jo spremlja skladatelj in prof. B. Kunc. Cene so znižane operne.

Iz Radeč

— Živalski sejem, ki se je vršil v po-nedeljek, je bil razmeroma dobro obiskan. Kmetje so prignali precej živine, le kupecv je bilo malo. Lepo govejo živino so pro-dajali od 3.50 do 4 Din, torek za 1 Din dražje kot na prejšnjih sejmih. Krave in telice so kupovali kar »popeč« od 500 do 700 Din. Mnogo kmetov pa je po zgledu hrvatskih gnalo živino raje domov, kakor da bi jo prodali izpod cene.

— Nenadna smrt na vozu. 70letna mati M. Udovč je bolehal pri svojem sinu. Po zdravniškem nasvetu je pa sklenila oditi v bolnico. Zjutraj se je še sama umila ter zajtrkovala in šla na voz. Spotoma pa je blizu Hotemeža umrla med vožnjo. Trup-lo blage pokojnice so pripeljali v mrtva-šnico tukajšnjega pokopališča, kjer so jo tudi pokopali. Zapušča sina Marka na Budni vasi.

— Razrešena je občinska uprava. Ka-kor smo že poročali, je bila razrešena ob-činska uprava s predsednikom mestne ob-čine g. Antonom Polancem na čelu. Proti razrešitvi se je uprava pritožila. Te dni je dobila zavrnjeno pritožbo. V občinski pisarni je bil razgrnjen te dni proračun, ki je nekoliko manjši od lanskega.

Iz Kranja

— Masarykov rojstni dan proslavi Kranj v soboto zvečer s koncertom slovenskih narodnih pesmi, ki ga bo izvajal pevski zbor Ljubljanskega Zvona. Vstopnice za koncert se dobe v predprodaji v trgovini Hlebs.

— Sostanovalec je okradel. Kranjskim skrim oročnikom je te dni prijavil Kožar Ivan, delavec iz Stražišča, da mu je Urh Pink iz Starega loga na Jesenicah, kjer sta skupaj stanovala, ko je bil Kožar tam zaposlen, iz nezaklenjene sobe ukradel na zidu visoko črno suknjeno obleko, bel pul-lover in več drugih drobnarij v skupni vrednosti Din 800. Finka je Kožar tatvi-ne osumil zato, ker je zvedel, da je Pin-kovala ljubica Polonca Zupan nesla »neko obleko v barvoma. Finka pa je videl, ko je nosil njegov pobavran pullover. Polon-ca je takoj priznala, da ji je Fink dal obleko, katero je nesla v barvoma. Fink sam pa je tatvino priznal šele pri drugem zaslišanju. Izgovarjal se je, da mu je bil Kožar dolžan in je hotel s prisvojenjo oble-ko kriti ta dolg. Ker je Fink brezposeln in brez stalnega bivališča, so ga večeraj zaprli.

— Kranjska godba je na pustni torek popoldne preskrbela Kranjčanom obilo za-bave. Godbeniki so se oblekli vsi v maske in krenili z instrumenti na obhod po me-stu. Seveda so se večkrat ustavili in za-godili poskočne koračnice. Obenem so pa pobirali po hišah prostovoljne darove. V Kranju že več let ni bilo sprevoda mask, zato je bila letos kranjska godba oblečena po kitajsko prav z velikim navdušenjem sprejeta in velika množica radovednežev jo je spremljala skozi mesto.

Tedave

— Ste vzeli zdravilo pred spanjem?
— Ne, gospod doktor. Najprej sem po-zabil, potem ko sem ga hotel vzeti, sem pa že spal.

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24

SAMO SE DANES OB 4. 7. 1/2 IN 9. 1/2 URI
biser filmske umetnosti

ANA STEN
v vefilmu

„NANA“

po motivih slovitega E. Zolajeva romana. Film velike ljubezni in
triumfov. Film kakršnega ljubljana še ni videla. Božanska ANA STEN
je v tem filmu ustvarila lik vreden EMILA ZOLAJA.
Radi velikega zanimanja za film si vstopnice rezervirajte.

DNEVNE VESTI

— **Diploma inž. gradbene stroke** je prejel na tehniški ljubljanske univerze g. Marjan Prezel, sin višjega davčnega kontr. v p. v Ljubljani. Iskreno čestitamo!

— **Kongres dijaške Male antante.** Letošnji kongres dijaške Male antante bo v septembru v Bukarešti. Na njem se zbere blizu 1.000 dijakov iz Češkoslovaške, Jugoslavije in Rumunije. Te dni prispe v Beograd generalni tajnik dijaške Male antante Vladimir Pošurny, da s predstavniki naših oblasti in dijaških organizacij prouči vprašanje udeležbe naših dijakov na kongresu in praktičnega sodelovanja dijakov Male antante.

— **Radioaparati na poskušajo.** Pošto ministristvo je odredilo, da se morajo radioaparati pred nakupom instalirati pri kupeh na poskušajo največ za tri dni. Poskusno instalacijo je treba poprej pisмено prijaviti najbližji pošti. Če sledi poskušnji nakup, mora kupec najpozneje drugi dan po poteku poskusnega dovoljenja kupljeni radioaparat pisмено prijaviti pošti. V nasprotnem primeru mora pa prodajalec aparat demontirati in odnesti. Če se sklone kupčija brez predhodnega poskusa v kupčevem stanovanju, mora kupec aparat pred instalacijo pisмено prijaviti pošti.

— **Unska proga se bo gradila.** Vprašanje gradnje unske proge je prišlo v zaključno fazo. V kratkem se prične dela na terenu. Te dni prispe v Split prometni minister dr. Spaho, ki bo ukrenil vse potrebno, da se zgradi za izhodišče unske proge primarno pristanišče.

— **Predvojne terjatve naših vlagateljev.** Udrženje bančnih in zavarovalnih podjetij v Splitu je poslalo le dni ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru spomenico, v kateri prosí, naj bi prišla v novi finančni zakon odredba, da se pooblašča finančni minister, da najde sredstva in uredi vprašanje terjatev naših državljanov na vložne knjižice in čekovne račune Poštne hranilnice na Dunaju in v Budimpešti. To vprašanje se zavlačuje že nad 10 let. S konvencijo med nasledstvenimi državami, sklenjeno leta 1928, je bilo to vprašanje v načelu rešeno. Vseh terjatev imajo naši državljan pri Poštne hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti okrog 451.000.000 Din. Naša Poštne hranilnica bi morala izplačati te terjatve, sama bi pa s pomočjo države izterjala ta denar na Dunaju in v Budimpešti. Interesni upajo, da bodo končno prišli do svojega denarja.

sti psi, stih gospodarjev pa imajo navadno še to prednost da jih morajo, seveda radi prijaznosti in obzirnosti do gospoda, v gostilni nakrmili. Čeprav je težko razumeti pasji lajež na cestah, se vendarle zdi, da lačni psi skoro že sklicujejo protestni shod s zahtevo, naj se tudi zanje vsaj malo poskrbi.

— **Jer nimam več ničesar drugega prodati.** Včeraj je bilo na živinskem trgu na prodaj posebno blago — velika kletka grlic. Prišel jih je nezaposleni ter zbudil malo senzacijo med gospodinjami ki so se zbrale okrog kletke v gruči. Mož je bil slabo oblečen in ker je takšno blago zelo redko na trgu, se je moral legitimirati stražniku, kajti niso mu verjeli, da je blago njegovo. Izgovarjal se je, da pač mora prodati grlice, ker nima ničesar drugega za prodajo. Prodajal je pa malo. kajti gospodinje sicer tlačijo v cekarje putke in druga živila hkrati, grlice pa vseeno niso. Primer te prodaje pa kaže, kaj vse zdaj ljudje prodajajo, da bi prišli do denarja.

Se nikdar se niste toliko nasmejali kot se boste pri
Lažnem vitezu

— **Društvo »Sočar matica vabi vse članstvo, prijatelje in sploh vse prebivalstvo Ljubljane k zelo aktualnemu predavanju,** ki bo v soboto 7. marca v salonu »Pri levcu ob pol 21. uri. Ta večer bo govoril prof. trg. akademije g. inž. Bruno Gumbac o strupenih plinih in obrambi civilnega prebivalstva pred plinskimi napadci. Predavatelj bo pojasnil kaj so strupeni plini in najnevarnejše fiziološke lastnosti njih ter individualno in kolektivno obrambo pred plinskimi napadi. G. referent za zaščito mesta Ljubljane, g. Slavko Turkel to še nato dodal nekaj splošnih pripomb o potrebi organizacije obrambe. Ne zamudite tega večera ter si ga rezervirajte za »Sočar. Vstop vsem prost.

— **Ljubljanska Sokolska društva** bodo proslavila rojstni jubilej prezidenta Tomaža Masaryka v telovadnicah z nagovori pred vrstami.

— **Nekaj najlepših arij iz najrazličnejših oper svetovnega repertoarja** nam bosta zapela odlična člana slovenske opere gđ. Zvonimira Zupercveva in Jože Gostič na II. letošnjem mladinskem koncertu. Na klavirju jih spremlja pianist Marijan Lipovšek. Mladinski koncert, ki se vrši pod naslovom ARIJA bo v Filharmonični dvorani v nedeljo točno ob 11. uri. Vstopnina je minimalna. 3 Din stane spored ki velja za vstopnico. Dobi se v knjižarni Glasbene Matice.

Z. K. D.
DANES OB 1/2 3 VESELA OPERETA
LJUBEZEN DIKTATOR
Smeh, šala, petje, godba.
Renate Müller, Georg Aleksander,
Kurt Vesperman, Otto Wallburg

— **Delo čeških avtorjev Haba Jifaka, Meyzesa, Reinera, Schulha in Vit. Novaka** bomo slišali na intimnem koncertu Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 9. t. m. ob 20. v Huadovi pevski dvorani. Spored izvajajo: gđ. Fratrikova ter gospodje Vekjet, Lipovšek in dr. Svava. Sedeži so v predpodoj Glasbene Matice, po 10, stojciša po 5 Din.

— **Kikrikik zabavno in duhovito Lotar-Wodehusovo veseloligro uprizore v Šentjakobskem gledališču v soboto 7. in nedeljo 8. t. m. ob 20.15.** Znani učenjak prof. Derick (Lavric) se odpelje z mr. Havkom (Kebec) ribarit. Cohn se prevrne in oba padeta v morje. Pisatelj Garnet (Battellino) skoči v morje in reši profesorja. Iz hvalečnosti ga profesor zaroči s svojo hčerko Phillis (Suhčeva). Millie (Grgurevičeva) pa v svoji jezi izblebota, da je Garnet podkupil Havka, da je namenoma prevrnil profesorja v morje zato, da ga je Garnet lahko rešil in si pridobil profesorjevo naklonjenost. Nastane veliko razburjenje — škandal v Comberegisu. Na izredno duhovit način je prikazana smola ubogega pisatelja — kurjerjca Ukridga, ki se mu kokišo nočejo močniti — zakaj? Mnogo smeja in zabave igra je prvi slager sezone. Pri sobotni predstavi proslavi eden prvih igralcev znani komik g. Lavric svoj 300 nastop. Za predstavo je veliko zanimanje.

— **Udrženje rezervnih oficirjev** pododbor Ljubljana ima svoj redni zbor v petek 20. t. m. ob 20. v društveni sobi Kongresni trg 1-11.

— **Za današnje simultanko naših vlemojstrov vlada med našimi šahisti veliko zanimanje.** Naše včerajšnje poročilo glede prireditve pa moramo v toliko popraviti, da se lahko prijavi vsakdo in ne samo najmočnejši igralci. Seveda tudi ni obvezno, da vsak prinese pregledno šahovnico s seboj, temveč le če jo ima ali vsaj

SREČKE
državne razredne loterije
A. REIN I DRUG ZAGREB
Gajeva 8 - Ilca 15
Žrebanje: 7. in 8. aprila t. l.

po možnosti. Simultanka se bo igrala drevi ob 20. v hotelu Metropol.

— **Obrtniško društvo v Ljubljani** javlja, radi nepotrebnega teganja, da se vrši samo »Velika pomladanska modna revija« pod okriljem O. D. v Ljubljani nepreklicno od 21. do 29. marca v Kazini.

— **Zborovanje obrtnikov v Ljubljani,** sklicano za nedeljo 8. t. m. je odpovedano.

— **Zatekel se je pes rjave barve z imenom »Lord«.** Odda naj se Pred skofijo 18.

— **Nalego emigracije v duhu osnovnih smerne našega pokreta** je naslov predavanja, ki ga to imel pod okriljem društva »Tabor« tov. Figar Vekoslav, drevi ob pol 9. uri na realki. (Vegova ul.) Vstop prost.

— **Brezobzirne kolesarje.** Včeraj že smo pisali o grdih razvadah nekaterih kolesarjev, danes pa moramo zabeležiti še hujski primer. Na križišču Tržaške, Bleiweisove in Rimske ceste je včeraj popoldne podrl mlajši kolesar starega gospoda. Starček je oblezel, dočim je kolesar samo z eno nogo stopil na tla in buljil v ponesrečenca. Ni se mu zdelo niti vredno odločiti kolesa, da bi pomagal dvigniti ponesrečenca, kar so storili drugi ljudje. Nasprotno, kolesar je brž spet sedel na kolo in jo popihal. K sreči pa so si ljudje zapomnili številko njegovega kolesa, tako, da ne bo ušel kazni. Hudo ponesrečenega starčka so spravili k bližnjemu zdravniku.

Iz Maribora

— **Trboveljski slavčki v Mariboru.** Za sobotni nastop slavskih Trboveljskih slavčkov vlada v Mariboru izredno zanimanje. Ti mladi umetniki iz črne doline, kjer se solnce ne smejlja, bodo po dolgem času zopet očarali Mariborčane. Njihov koncert bo to soboto v veliki uniojski dvorani.

— **Masarykova proslava.** Tukašnja Jugoslovnsko-češkoslovaška liga bo priredila v petek zvečer proslavo rojstnega dne velikega državnika bratskega naroda D. G. Masaryka. Proslava bo združena z ob. čnim zborom lige. Slavnostni govornik bo g. dr. Ljudevit Pivko.

— **Mariborski tujski promet.** Pretekli mesec je bilo pri tukašnjem zgaševalnem uradu prijavljenih 2123 tujcev, med njimi 652 inozemcev.

— **Carinski promet.** Februarski dohodki mariborske carinarnice so znašali 5.179.491.82 Din. Uvozni dohodki znašajo 5.166.573.32 Din, izvozni pa 12.918.50 Din. Depozitov je bilo v preteklem mesecu za 1.502.616 Din.

— **Izmišljeni dvojni umor.** Nedavno so zlobni mistifikatorji razširili vest, da je v okolici Prevalj posestnik Peter Misirlić v

navalu ljubosumja zaklal svoje ženo Josipino in njenega ljubimca Franca Kreda, ki sta bila na mestu mrtva, nato pa je hotel morilec še sam sebe soditi. Zandarmerija v Prevalju, ki ji o dogodku ni bilo nič znanega, je uvedla preiskavo in dognala, da je dvojni umor samo iz trte zvit, in imena žrtve ter morilca tam sploh niso znana.

— **Politični begunc.** Naši graničarji so te dni prijeli 37letnega nemškega narodnega socialista Petra Perka, ki je prekoračil našo mejo v namenu, da odpotuje iz Jugoslavije v Nemčijo Pri beguncu so našli več propagandnega materiala, ki so ga zaplenili. Perko je sodeloval pri znanem puču leta 1934 v Avstriji in je bil zaradi tega tudi kaznovan.

— **Aretilan vlomilec.** Mariborska policija je včeraj aretila 20 letnega Franca H., ki je v ponedeljek vlomil v blagajno Studijske knjižnice in odnesel 155 dinarjev ter 3 knjige. Storilec, ki je bil sluga te knjižnice, je dejanje priznal.

— **Težka nesreča kolesarja.** Ko se je peljal 40letni vinčar Josip Zorman iz Ptujja proti domu k Sv. Marjeti ob Peznic, je tako nesrečno padel s kolesa, da mu je pri padcu počila lobanja. Težko ponesrečenega kolesarja so pripeljali v mariborsko bolnico, kjer so mu z operacijo rešili življenje.

— **S podstrešja je padel.** V tukašnji bolnici se zdravi 52letni železničar Jakob Satler z Betnavske ceste 60, ki je padel s podstrešja in si nevarno poškodoval glavo.

— **Jutri premiera »Cigana barona«.** Ta klasična opereta Johanna Straussa uživa po vsem glasbenem svetu velik sloves ter je s svojimi zvočnimi melodijami vedno sveža in privlačna. Ta tudi romantični vsebinski del je posrečen in zabaven. Režija je Rasbergerjeva. Sodelujejo Udovičeva, Zamejic—Kovičeva k. g., Barbičeva, Gorinskova, Sancin, P. Kovič, Gorinšek, Grom, Verdonik, Rasberger, Harastović, Nakrst, Blaž, Furijan in Košuta. Premiera bo za red C.

— **Z veliko nestrpnostjo pričakujejo otroci prvo svojo letošnjo predstavo.** Ta predstava bo končno to nedeljo ob 15. Uprizore Golievo pestro in veselo pravljico »Princeska in pastirček«, ki bo deci gotovo ugajala. Režira M. Kosič, z malimi izjemami nastopi v posameznih vlogah ves gledališki ansambl.

ELITNI KINO MATICA

HOCETE SMEHA IN GROHOTA, ne pozabite, da prideta

Vlasta Burian in Theo Lingen

v groteski

ki presega „LAŽNEGA FELDMARŠALA“

LAŽNI VITEZ

— **Zborovanje učiteljskega društva za srez Maribor** levi breg. Učitelji tega društva bodo zborovali v soboto 7. t. m. ob 10. popoldne v Narodnem domu v Mariboru. Razen običajnih točk so na sporedu sledeča kraška predavanja, trajajoča po 10. do 15. minut. 1. Pota k spoznavanju človeka (predava g. Sprajc Albin) 2. Načela personalne prosvetne politike JUL. (predava g. Kodrič Rudolf) 3. Učiteljska tiskarna — naša važna gospodarska ustanova. (predava g. Ivan Andričič) 4. Ob šolskem pregledu ugotovljena približanja novi vaški šoli (poroča g. M. Vauda).

— **Mednarodni sejem v Poznanju.** Kakor vsako leto se bo vršil tudi letos mednarodni sejem v Poznanju od 26. aprila do 3. maja 1936. Po svoji važnosti je to šesti sejem v Evropi. Oficielno se bodo udeležile tega sejma letos sledeče države: Francija, Nemčija, Brazilija, Meksiko, Indija, Španija, Palestina, Češkoslovaška, Belgija, Anglija, Avstrija, Madžarska, Argentina, Guatemala, Grčija, Letonija, Rumunija in Bolgarija. Letošnje prireditve se oficielno udeleži s posebno razstavo vzorcev tudi Jugoslavija. Udeležilo pripravila »Poljsko-Jugoslovnski gospodarski komite v Beogradu« (Kraljev trg 5-11.) Ker je zagotovljena državna podpora, ne bo razstava vzorcev združena z veliki letni stroški za posamezne razstavljavce. Imenovani odbor poziva zato gospodarske kroge, ki želijo priti v poslovne zveze s Poljsko, naj izkoristijo ugodno priliko in naj se čimprej prijavijo odboru z navedbo kakšne vzorce želijo razstaviti. Odbor daje tudi vsa potrebna navodila.

— **Prve lastovke.** Iz Trebinja poročajo, da so se že vrstile iz južnih krajev lastovke. Navadno prilete lastovke nazaj šele v začetku aprila. Najbrž bomo imeli letos zgodnjo pomlad.

Iz Ljubljane

— **Prvi prezident bratske republike Češkoslovaške T. G. Masaryk** slavi te dni svoj 86. rojstni dan. Akademski mladina v JČL in druga bo proslavila ta izredni življenjski jubilej prezidenta Osvoboditelja na svečan način jutri zvečer v Trgovskem domu ob 20. Na koncertu sodelujejo g. Pavla Lovšetova gđ. Jože Gostič, Cvelo Švigelj, Ljublj. godalni kvartet in akademski orkestr. Pri koncertnem in zabavnem delu se bodo izvajala izključno le dela iz najnovejše slovenske glasbe, vsa posebej naštudivana za to svečano priliko. Jutri ob 20. v Trgovskem domu torej bo svečana Masarykova proslava, na kar prosimo ne pozabite!

Se nikdar se niste toliko nasmejali kot se boste pri
Lažnem vitezu

— **V dobi beračenja.** Včeraj so se ljudje ustavljali na Krekovem trgu, ko so opazili malo nenavadno, vendar pa ne več tako redek prizor. Ob revni materi so stali štirje otroci, od najmlajšega ki se je komaj naučil hoditi, do največjega, starega okrog 8 let. Vsi so bili slabo oblečeni, otroci blede in umazani, pokriti s pokrivali, ki silijo čez oči — vsi že izkušeni berači. Brez doma in kakršnekolik eksistence, romajo iz kraja v kraj, prosijo za hrano ter žive napol divje kakor živali. Otroci so s slastjo, ki jo zbudi lakota, jedli odrezke, ki so jih naberačili pri mesarjih na trgu, hlastali po hrani z ustmi, ne da bi jedli z rokami. Tako baje jedo divjaki, ki si trgajo meso od celega kosa z zobmi. In tako jedo nedorasli lačni otroci, ko dobe »kaj boljše« in ki se čudijo še bolj ljudem, ki jih gledajo, ko jedo, kakor oni njim.

— **Zidane klopi na Mirju, v Trnovem na Gradu in morda še drugod,** so bile včeraj popoldne, ko je sijalo toplo sonce vse zasedene. V prijetnih zatišjih so pokramljali starejši in mladi ljudje, dočim so se naokrog igrali otroci, ki so jih popeljale na izprehod skrbne mamice. Ne pomaga nič, pomlad je tu in kmalu bo treba postaviti klopi tudi v Tivoliju in v drugih mestnih parkih.

— **V soboto 7. marca ob 21. uri** bo na Taboru tradicionalni »Valčekov večer« na katerem bodo plesali absolutni stare šole valčke v veliki dvorani. Ljubitelji nove plesne šole pa moderne plesne v I. nadstropju. Zato vsi iz stare in nove plesne šole v soboto zvečer na taborški »Valčekov večer«.

— **Beseda o lažnih in o stih psi.** Po Ljubljani se poja mnogo psov, ki so najbrž brez gospodarja. Nasprotno pa je v mestu tudi mnogo psov, ki imajo dobre in skrbne gospodarje, a ki malo upoštevajo napise v gostilnah, da psov ne smejo voditi v lokale. Zato hodijo taki psi tudi v gostilne, kakor njihovi gospodarji. Ti

RAZNO
Beseda 60 par. davek 8.- Din
Najmanjši znesek 6 Din

SPORTNE pumparice posebno joige in široke v ogromni izbiri, ter vsa oblačila odlično izdelana dobite po brezkonkurenčni ceni pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. 6R

Telefon 2059
Soba drva, premog, karbopaketa dobite pri
I. POGACNIK
Bohorjeva ul. št. 5

PRODAM
Beseda 50 par. davek 8.- Din
Najmanjši znesek 6 Din

NOVO DOSPELE srečke državne razredne loterije beogradske kolekture prodaja menjalnica Releher—Turk Presernova ulica. 878

Insertirajte v „Slov. Narodu“

Preveč šminkanja škoduje koži

-pravi strokovnjak

Kaj treba storiti

Naj zveni še tako neverjetno, znano si je vendarle dokazala, da zapušta dolgotrajno stalno šminkanje znake postarjanja na licu. Uničuje namreč vpliva na naravno dekljiško lepoto polti. Če pa koži vrnete vitalne elemente mladosti, ki se imenuje Biocel, bo kmalu spet postala jasna, sveža in lepa. Ta dragoceni Biocel se pridobiva od mladih živali po specialnem načinu dr. Stejskala, profesorja dunajskega vceučilišča. Biocel je sedaj v krmu Tokalon, rožnate barve. Če se uporabljata preko noči, redi in pomlajuje kožno šminkanja“, spet privlačno in lepo.



Šošakovič:

Katarina Izmajlova

Sodobna opera originalnega sloga — Boljševiška kritika
Naša vprizoritev

Ljubljana, 5. marca. Takoj po premieri sem poročal, da je ruska senzacionalna operna noviteta »Katarina Izmajlova« z izvrstno predstavo tudi na našem odru žela velik in glopek uspeh. Tudi pri tretji uprizoritvi izven abonma je bilo operno gledališče skoraj razprodano, publika pa je na raznih mestih, zlasti po nekaterih medijih in po zaključku predstave, toplo izražala svoje zadovoljstvo in priznanje.

To dejstvo je zelo razveseljivo, saj dokazuje, da ima ljubljana precej občinstva, ki je sposobno uživati tudi moderno glasbo in si želi v repertoarju močne izpremembe, pristne novosti, samoniklosti in harmoniki, ritmiki in polifoniji, zlasti pa resnično krepke dramatike. Seveda Šošakovičeva glasba ni in se dolgo ne bo široki publiki tako prijetno lahko užitna in razumljiva kakor italijanska in francoska starejša opera, ki tvori po vsem svetu veliko večino repertoarja še danes.

Toda če se spomnim osuplosti ljubljancev ob prvih uprizoritvah Wagnerjevih del, ki so jih smatrali za čisto neumljive, ali če mislim na odpor proti Pucciniju (že pri tretji reprizi »Madame Butterfly« so me abonente hruli, da je že preveč tega »muzikalnega jecljanja brez poštena arje«), ne dvomim, da zmaga končno tudi Šošakovičeva glasba. Saj kdor je vzljubil Musorgskega, Prokofjeva in pa Janáčka, vidi in sliši v Šošakovičevi poleg bližnosti se razvoju, okrepitev izraza in povsemno izrazito orkestralno zvočnost, ki je nov korak dalje na poti sodobne operne dramatike. V bistvu torej po ruskih in čeških novotarijah nič še neznanega, a izrazito se pogumneje in rafiniraneje.

Stremljenje vseh modernih opernih komponistov je, da bi vili operi več videza resničnega življenja, jo približali čim bolj drami tudi glasbeno in pevski. Še l. 1927 je pisal Paul Stefan, veleugleden muzikolog in kritik, da je opera paradoksalna tvor, hite brez logike, resnice ali vsaj verjetnosti, prav za prav velik nezmysel.

Anton Askere je prišel s kmetov v Ljubljano in ko je videl nekaj slovenskih opernih predstav, se mi je ogotal: Opera — kakšna bedarija! Pojo, ko se ljubijo ali kotijo! Drama zase, da, — in glasba za se: tudi; ali oboje skupaj, oslarija!

Čutil je pravilno, saj iz istega čustva se trudijo operni sodobni skladatelji, da bi »bedarijo« izpremenili v pametnost. V tonih in glasbi čim bolj skladno z dramo.

Janaček je bil z »Jenufo« močan pionir nove smeri; vzel je pretresljivo naturalistično dramo in uglasbil besedilo čim bližje govornici. Isto je storil Šošakovič, zopet z močno naturalistično dramo na svoji, a podobni način. Značilno je, da sta se oba namodornejša operna skladatelja oklenila naturalizma, noteča glasbeno izraziti resnično življenje. Brutalni eta čbe snovi, a obe očističi z ginitvo žrtvijo žene iz ljubzni, ki se ne straši niti zločina.

Tudi Katarina Izmajlova je tragična, sočutje vzbujajoča nesrečna žena. Bogata, uglebna je, a nima otrok, dasi je vsa materinska, in nima toplega moža, dasi je vsa nežna in čustvena. Čelo stari tast obsoja zmazlega sina moža. Katarina kot bogata trgovka niti ne sme nič dlati: ne spodobi se, a brez otrok in brez moža se seveda smrtno dolgočasi. Tako postane dvojna žrtve, zakaj posili in nato osveto ji mlad hlapec, Sergej, babjček brez vesti. Greh pa tudi greh za grehom: z maščevalnosti zastrpiti Katarina okrutnega tasta, ker je z nagajko skoro ubil Sergeja, ko ga je zalotil pri sinu, a sedem dni nato zadavi se moža, ki jo je pretepal in zasledil s Sergejem v spalnici. Ali vse te žrtve in zločini so zaman; Katarina mora na poti v Sibirijo čisti Sergejev oče: »Zivljenje si mi ubila! Kdo me je dovedel v katrgo? Otdod, nora žena!« — Tudi to žalitev mu odpusti in podari se zadnje svoje nogavice. Sergej pa podari te nogavice Sonjeti, ki jo osvobodi in se potem skupaj se norčujeta iz nesrečnice. Tako je Katarina iz ljubzni zapravila vse. V obupu pahne Sonjeto v deroč potok in skoči za njo.

Režiser g. prof. Šest je vse ostrine in koščivosti drame z lepim okusom omilil,

prizore v spalnici direktno oblekel, bičanje uprizoril v stajci in ne na golo ter vse dognanje civiliziral. V opernem tekstu so seveda skoki, ki včasih izživajo občutek neverjetnosti (n. pr. nihče ne vpraša, kam je izginil mož, policaji ne hite iskat trupla, svate so mahoma pijani do nezvesti), ali vsa drama bi trajala pač preko polnoči. Tudi popa na svatbi je nadomestil g. Zupan s svojo prijanco starešino. Da Katji kar precej verjamejo, da je tasi umrl, »ker se je gob najedel preveč«, češ »od gob največ ljudi pogine«, se nam zdi čudno. Ali tudi pop potrjuje to njeno laž in se celo sklicuje na Gogolja češ »že Gogolj je zapisal, da zaradi gob in pese največ ljudi umre na Ruskem!«

Prevod je oskrbel g. N. Štrifol, ki je iznova dokazal svojo izredno spretnost in glasbeno verzifikatorno rutino. Nekatere svobode, in nepravilnosti pa bi rajši odpravil. N. pr. ko zagleda umirajoči test svojo morilko, vzklikne v originalu: Ona! Ona! (govori »Anš anš«) Štrifol je prevedel: »Poglej! poglej!« Bolje bi bilo morda: »Glej, ta! Glej, ta!« (mi je zavdala). — Pocoluj, što by bolno gubam brio je prevedel: Poljubi vse bolj grobo...» bolje bi bilo »vroče«. — Polakomitsa sladkim ženskim telom: »ki se le s telesom sladkim crkljajo!!« — Polakomitsa = posladkati se. — Vot tebe babuška i Jurjev den je prevedeno čisto po kranjski: »Zdej pa imaš hudiča!« — Takisto: a jaz človek čustvitelny ni lepo: jaz pa na to (izobrazilo) zelo držim! — Hozjain ni »mojstere, nego gospodar, šef.

Opera Katarina Izmajlova osvaja vedno več odrov. Kajpak zaradi orkestralnih smelosti in pevskih izrednosti ne osvaja vse publike. Tako sem čital te dni, da je občinstvo v Olovcu sprejelo brezobzirni naturalizem igre zelo dvomljivo. Pa celo doma, v Rusiji jo odklanja oficijalna, uredana kritika! Nihče pač niti Šošakovič, ni doma prorok.

Strokovna ruska kritika soglasja v toplem priznanju, dasi ne brez omejitve. Zato je tem bolj značilno, da je ponatnilo oficijalno glasilo ljudskega komisarjata, »Sovjetskoje iskusstvo«, na čelnem mestu oceno »Pravde« pod naslovom »Sambur vmjesto muzyki« — Zmeda (ali nezmysel) nameste muzike: »Poslušalca objema od začetka do konca kaotični slap zvokov. Drobtin melodij, začetki glasbenih fraz se utapljajo, brizgajo kvkivo in zopet izginjajo v hrupu, skripanju in cviljenju. To je godba, ki ji težko slediš, a nemogoče je, da bi si jo zapomnil. Namesto pravice socialističnega realizma gledamo najbolj sirov naturalizem. Ljudski dramatski sujet Ljescova je pogin v nizkosti in mu je dan docela tui zmysel. Zverska kupčevka, ki se z umori polasti bogastva in moči, se tu predstavlja kot žrtev buržujske družbe... Uspeh tega dela za mejami je morda zato tako močan in vesplošen, ker je ta zmedena opera povsem apoliturna in draži perversna ugodja buržujskega občinstva s svojo trepetajočo, kričavo in neustretno godbo...«

Ta oficijalna ruska kritika kaže, kako je velik del ruske družbe izgubil zvezo z glasbenim razvojem ostalega sveta in h kakšnim zaključkom zavaja boljševske kritike politično-socialna ideologija celo v ocenjevanju umetniških del. Šošakovič pa je sploh na boljševskem indeksu. Ista »Pravda« namreč zopet trga najnovejši, pravkar uprizorjeni Šošakovičev balet »Jasni pramen« in piše, da je njegova godba brez značaja, da le rožlja in gmič, a ne pove ničesar.

Mi pa se vendarle strinjamo s kritiki raznih evropskih narodov in s strokovno rusko oceno, ki vidi v Šošakoviču izredno močan talent najbujnejše invencije, pogumnega, velpesnešnega delavca na polju tako suhe, borne in nezanemljive sodobne operne produkcije. Zato misimo slepi in gluhi za nedostatke in pretrpanosti, saj pač vemo, da brez njih ni nobene umetnine. Mladost vedno vre in prekipava, če je ognja in duha v nji. Zato je ne obsojamo, nezo ji ploskamo.

O uprizoritvi sem utegnil po premieri poročati le površno, a povdaril, da so nam ustvarili g. G. Polič kot dirigent. Šest kot režiser in ing. Franz za naše razmere izvrstno predstavo ter da so vsi solisti v

svojih težkih partijah vsega priznanja vredni.

Gosp. Primožič, ki igra in poje tasta, trgovca Borisa Tim. Izmajlova, je ustvaril pošastnega starca, tirana sinah, sadistnega okrutnega, a hkratu strastnega silne plastike in efektosti. Ko brutalizira Katarino ob moževem slovesu, ko se hoče sprediti k sinu, ki nima moža, in nato pretepa zasačenega Sergeja, uživajoč ob tekoči tokmečevi krvi in ves togoten, da hlapec ne kriči od bolečin, pa končno strahno umirajoč na podganjem strupu, je Primožič igralec velike dramatike. Scena s prvim starca ponoči v spalnici spominja na sličnost prizora v »Janufiu, Susi brez vidne osebe. Ta romantična teatralnost se ne prilega naturalistični snovi.

G. Marčec je mož Katarine »trihla klada, drven stor, mevža, kot riba mrzel slabič, sploh ne mož, bedni kramar, ki ne razume ničesar. V operi ima le dva prizora ki ju absolvira s polnim učinkom.



Glavna naslovna partija je našla v gđ. Oigi Oljdekopovi odlično oblikovalko. V igri je naravnost presenečala, bednost brezpomembnega življenja, brez dece in ljubezni, brez solca in veselja, plašnost proti nezvestobi se boreče, a po posiljenju blazna zaljubljenost erotično prvič zbujene žene, silna mržnja proti krvoločnemu tustu in nato proti sirovemu nesposobnemu možu, prebrisana hinavščina v naričanju vpiči popa in družine, pa končno pretresljiva vdanost podlec Sergeju, ubitost po očitni izdaji in zadnji umor ki ga spremlja samomor, vse je podajala v igri, mimiki, obeh in petju močno, verjetno in estetsko. V pevskem ozračju težki antonagilji in ritmiki, je ustrezala docela. Melodčni sta menda le dve točki: o golobjem paru, ki si znašata gnezdece in nad katerima čisto poče ter o črtem jezeru, ki spi v gošči brez dna in valov. Sama rojena v bivši Rusiji, je podajala Rusinjo tudi zunanje vrlo dobro. Tudi izgovor teksta se ji je že znatno izboljšal, da je le še mestoma slabše razumljiva.

G. Gostič je usodni hlapec podlec Sergej, zunanje zelo primeren, v igri živahen, v petju zanesljiv, tako da je v vsakem pogledu težko kreacijo uveljavil do kraja z najboljšim uspehom.

G. Banovec je z zapitim muzikom, ki ga igra vseskozi prav dobro in poje odlično, žel vsesplošno priznanje. V takih ljudskih figurah razigra vselej uprav presenetljivo.

G. Ribičeva kot dekle Aksusja je izvrstna v 1. in še posebno v 2. kočijvi, igralski in pevski naporni sliki. G. V. Janča je prav dober stražmojster, G. Petrovič šop z lepo masko in zvono izgovarjavo, G. J. Rus kot kočijaž in aretirani učitelj g. G. Marolt. Ardon in Kolacio kot žandarji strumni in pevski prav dobri. Ga. Golobova kot koketna Sovjetka in ga. Poličeva kot zlobna kaznjenska sta kajpak polno na mestu.

G. Betetto kot stari izgnanec kaznjenece prinaša v zadnji sliki poezijo in mojsrsko lepo petje. Sprevna melodičnost njegove žalostinke »Vrsta za vrsto polzi, nje nam telesa oblija, nade nobene več ni, solnce za stepo se skriva...« je biser vse opere. Kako Betetto poje, igra, seda, se dviga in hodi v tej epizodi, ki nas v svoji simbolnosti spominja Blaznika v Borisu Godunovem kako umetnik dosega globok vtisk s čisto stransko figurico, dokazuje le iznova staro resnico, da za mojstra petja in igre ni malenkostne partije, ker iz vsakega drobca zna ustvariti veliko lepoto.

Le še kratko naj ponovim, da se je v tej operi izjemno dobro postavil ves zbor, zlasti pa ženski, s svojo zamiljeno, vedno popolno in živahno igro in da je orkester izvrševal svojo težko nalogo tako izvrstno, da je žel za predigre k raznim slikam, zlasti pred 7., specialen, res zaslužen aplavz.

Inconator g. arh. Franz je podal štiri lepe in tipične ruske dekoracije: spalnice, dvorišče, stražnico in godno krajino z mostom, a tudi gaderoberjari in lasuljari so storili svojo nalogo vstopno in dobro. Velika slovenska noviteta zasluži posebno zanimanje. Fr. G.

V Varšavi

grade nebotičnike

Nagel razvoj poljske prestolice, kjer hočejo zgraditi tudi podzemsko železnico

V Varšavi je bil te dni zaključen poskusni teden nočne tišine. Odrčil ga je državni komisar, vodil pa mestni župan. Ne da se trdi, da bi ne bil potreben. Poljska prestolnica ima sedaj 650 tramvajev, 5030 voz na konjsko vprego, 8129 mehaničnih vozil, 13.136 koles in 1549 ročnih vozilov. Varšavski izvošček ali šofer, zlasti pa avtomobilisti si prizadeva tekmovali ter imponirati ljudem z ropotom in hitrostjo, kakor je to včasoma tudi drugod po svetu. V Varšavi je dovoljeno voziti s hitrostjo 40 km na uro, toda malo kdo se tega drži. Zato je bilo mesto končno prisiljeno odrediti teden nočnega miru. Vozniki niso smeli pokati z biči, zvoniti ali trobiti je bilo pa dovoljeno le v najnujnejših primerih in še to ne preglasno.

Mestni očetje so sicer vedeli, že vnaprej, da popolne tišine v mestu ne bo, toda šlo jim je v prvi stvari za to, da dobe izkušnje za nadaljne ukrepe. Pokazalo se je znova, da je navada železna srca in da je še tako dobra volja ne more premagati. Dandajda po glavnih ulicah v tednu tišine ni bilo dosti manj, kakor navadno, posebno se je pa pokazalo, da lahko postane močnejša razsvetljava na križiščih in po ulicah, kjer se razvija najživahnejši promet, za prebivalstvo velikega mesta enaka metla, kakor prehu-

de omejitve glede uporabe zvoncev in pisalok. Ljudi je treba vzgojiti, da se sprijaznijo in prilagodijo novim razmeram, da opuste stare navade in začno živeti z duhom časa, ki prinaša tudi živahnejši promet.

Porast Varšave kot vlemesta je naravnost presenetljiv. V njem je nekaj ameriškega in spominja močno na najo izgraditev pristaniškega mesta Gdinje. Leta 1918 je štela Varšava komaj 800.000 prebivalcev, in od takrat se je pa prebivalstvo pomnožilo skoraj za pol milijona. Sicer pa na Poljskem to ni osamljen primer. Nagel razvoj Lodza je bil ob koncu preteklega stoletja tudi presenetljiv pojav. V Varšavi so začeli graditi tri nove nebotičnike po 14 do 16 nadstropij. Varšava dobi tudi podzemno in nadzemno železnico. Imenovana je že komisar, ki bo vodila priprave za zgraditev podzemne železnice, dolge 45 km. Stroški bodo znašali 300.000.000 zlotov. Občina je že vnaprej pripravljena na morebitno prekoračenje proračuna. Strokovnjaki trdijo, da postane podzemna železnica kmalu prometna nužnost. Predmestni kraji najo naraščajo po številu prebivalstva in po obsegu, a zveza z mestom je zelo zamudna. Varšava se tudi sicer naglo modernizira. V zadnjih treh letih je zgradila med drugim 23 velikih šolskih poslopj.

D'Annunzio piše Mussoliniju

Vest o italijanskih zmagah v Abesiniji so povzročile v Rimu silno navdušenje, saj se zdi, da hoče sama usoda nagraditi Italijane z izgubljenimi bitki pri Adui let 1896. Baš za 40 letnico te bitke, namreč 1. marca, so Italijani v Abesiniji zmagali in zato je njihovo navdušenje tem večje. Gabrielle D'Annunzio naglašja to v odprtem pismu, poslanem Mussoliniju. Najprej slavi junštvo italijanskih vojakov, potem pa piše:



Benito Mussolini pošiljam Ti danes zadnji vzorec moje industrije di Vittorale: šatunji iz palisandrovega lesa, okrašen s srebrnimi okovi po najeleganterjem dekoracijskem motivu Leonarda da Vinci, šatunja ni določena za cigarete ali nalivna peresa, temveč za najnovejše modele streliva. Naj vsak italijanski strel zdaj odgovarja enemu padlemu možu. Porazena Abesinija mora brezpogojno postati svetilnik kulture Rima. — Na dan bitke pri Adui mi je bilo 20 let. O, kako sramotilne besede sem moral poslušati proti domovini in smrti. Obe sta bili osramočeni na sramoten način. Blato je bruhnilo na dan. Aretiran sem bil na trgu Montecitorio zaradi razžalitive in javnih groženj na naslov »kramarske oblasti. Zato proslavljam da-

nes prvi za teboj z največjim ponosom obletnico. Podim od sebe starost in posmehujem se letom.

Cesta pod Mont Blancom

Nedavno je bil ustanovljen francosko-italijanski konzorcij, ki je predlagal francoskemu parlamentu, naj bi se vlada pogajala z italijansko vlado o čestnem predoru pod Mont Blancom. Predor naj bi zgradili po načrtih ing. A. Monda, profesorja na Ecole nationale des ponts et chaussees. Cesta bi vodila iz Chamonixa na Plan de l'Aiguille in skozi prvi serpentinasti predor v dolžini 1 km bi se vzpela po pobočju do drugega serpentinastega predora v višini 1240 m, dolgega tudi en kilometer. Potem bi vodila skozi glavni predor v dolžini 12 km skozi gorski masiv do višine 1310 m, od koder bi se spustila v Aortsko dolino. Glavni predor bi bil dvojen. Vsaka polovica bi bila ločena od skale debelo z betonsko cevjo.

Stroški bi znašali okrog 300.000.000 frankov. Od tega bi odpadlo 217.000.000 na glavni predor, 30.000.000 na dva vhodna predora, na ceto 4.000.000, na razne gradnje 19.000.000, na študijska pripravljajna dela in nepredvidene izdatke 30.000.000. Znesek 30.000.000 frankov naj bi se preskrbel z delnicami, ki bi jih izdala delniška družba z osnovnim kapitalom 40.000.000 frankov. Polovico tega zneska naj bi vpisala francoska, drugo polovico pa italijanska vlada. Stroški, obresti in dividende naj bi se krili iz prometnega davka. Računa se letno na 100.000 osebnih vozil, obdanih povprečno po 30 frankov, s 600.000 ljudi po 25 frankov, 25.000 tovornih vozil po 30 frankov in 50.000 ton blaga po 20 frankov. Tako velik naj bi bil promet po cesti pod Mont Blancom.

Sorodni duši

— Gospodinja, osrečite me vsaj z enim poljubom.
— To ne gre, še nikoli nisem poljubila moškega.
— Nič ne de, jaz tudi ne.

Kompensacija

— Kako bo terej z najemnino? vpraša gospodinja študenta.
— Ta mesec nimam denarja, prihodnji mesec mi pa lahko najemnino zvišate.

na veliko pasjo hišico. Tu je prebival general Blamm.

General Blamm je bil mogočen buildog, strašno lud in neverjetno neumen. Njegov gospodar je bil John Silverston, ki mu je prinašal vsak dan nekakano juho. V tem je treba iskati vzrok Blammove neumnosti, kajti juha je bila taka, da bi ne zlezla v njo — nič v najhuši suši — še tako žejna deževnica. Čelo davčni eksekutor bi bil bridko zaplakal, če bi mu bil pomolil pod nos to juho. General Blamm jo je pa srehal. Jedel jo je želino, izbuljenih oči in v večnem strahu, da bi mu kdo ne vzel obtočnega kroznika, predno bo prazen. Ubogi pes je bil pač na pusu.

Toda včasih je imel tudi on praznik. To se je dogajalo takole: V mraku sta prišla včasih dva moža, ki je kot vesten pes srdito lajal na nju. Ne bil bi pa prav nič oklevaj, takoj bi bil rabil svoje ostre čekane, da ga ni v tem ovirala železna veriga, na katero je bil priklenjen. En prišlec je stopil na desno, drugi pa na levo stran hišice, potem je potegnil na desni strani stojiči iz žepa kos svežega mesa, — izvolite pomisliti! — mesa in pokazal ga je zapeljivo mlaskajoč z jeziki črnem gobcu Generala Blamma. Taki podkupnini bi se ne mogel upirati niti mnogo bolj hranjeni pes. Kdo bi torej zameril sestradanemu Generalu Blammu, da je pomagal z repkom in nehal takoj lajati, zato je pa proseče zarenjal.

Seržant Flips

Roman

Mož z masko je zlezel nazaj in stopil pred jekleno blagajno. Okrog vsake izmed treh ključavnic je narisal s kredno krog s premerom kakih 30 cm, potem je pa dejal: Jonny Trubač bo vrtil zgoraj, Rigoletto spodaj, jaz pa v sredini. Luknjica mora biti široka pet milimetrov. V vsakem tretjem obratu svedra je treba glavice izmenjati in jih dobro namazati z oljem. Na delo!

Skoraj štiri ure so vrtali vsi trije s svedri. Po vsej sobi je močno dišalo po olju. Rigoletto je prvi zašepetal, da je končal svoje delo. Neznanec mu je odstopil osianek svojega dela in se sklonil k spodnji ključavnici. Z ostro angleško plo je spoil vse tri luknjice. Potem je vzel v roke vlomilsko orodje in čez nekaj minut je bil jekleni pokrovček odtrgan od ključavnice.

Rigoletto je kmalu opravil tudi s srednjo ključavnico.

Najtežje delo je imel Jonny Trubač, ker je moral stati na zibajočem se stolu. Toda čez dobre pol ure se je tudi on približal cilju in mož z masko je dovršil njegovo delo.

Potem je vzel neznanec v roke kleščice in kladivo ter se lotil ključavnice.

Kar je Rigoletto zašepetal presenečeno: Tristo vragov, kdo bi si mislil kaj takega!

Počasi so se odprla težka vrata jeklene blagajne.

Neznanec je vzel iz žepa robec, da bi si obrisal potno čelo. Potisnil je robec pod masko, toda gumijasta vrstica ni vzdržala povečane napetosti in je počila. Za hip sta Jonny Trubač in Rigoletto zagledala top, okrogel obraz z zelo velikim rdečim nosom. Potem ga je pa zopet zakrila črna maska.

Rigoletto se ni mogel otrestiti misli, da je ta obraz že nekje videl. Toda časa ni imel, da bi razmišljal o tem. Neznanec je zapovedal svojima pomočnikoma, naj se umakneta, sam je pa vzel veliko usnjeno aktovko, kakršne imajo trgovski potniki in stopil je k tresoru. V petih minutah je bila aktovka nabito polna.

— Zdej pa lahko gremo, — je dejal mož z masko in se obrnil k luknji v zidu.

Čez nekaj ur so pa že drveli po londonskih ulicah raznašalci in kričali na vso moč:

»Drzen vlom v Westminster!«

Tresor Deptfordske družbe za gradnjo mostov izropan.

Vlomilci! odnesli 40.000 funtov sterlingov!

Poročilo pod temi debelimi naslovi se je pa glasilo: Ko so prišli davni uradniki Deptfordske družbe za gradnjo mostov, ki ima pisarno na St. James Squaru vogal ulice Pall Mall, v pisarno glavnega blagajnika, so v svoje presenečenje opazili, da je bilo v pisarno ponoči vlomljeno. Vlomilci — da jih je bilo več, je nesporno — so vdrl v pisarno iz sedne hiše St. James Square številka 4 in sicer iz stanovanja, oddanega v najem dozdevnemu polkovniku Bradyu, ki je pa ponoči brez sledu izginil.

Nesreča je hotela, da je bilo v tresoru, kamor so tolovali vlomili, baš snoči razen vrednostnih papirjev tudi v gotovini 40.000 funtov sterlingov in sicer v bankovcih po 50 in 100 funtov. Ta denar je poslala včeraj pred zaključkom uradnih ur Industrijska banka in določen je bil za gradnjo novega mostu v Cubitt Townu. Gotovo so tolovali za pošiljatev denarja vedeli.

Vsa blagajniška gotovina je padla vlomilcem v roke. Vrednostnih papirjev se niti dotaknili niso.

Za vlomilci, ki so delali v gumijastih rokavicah, ni še nobenega sledu. Tudi še niso znane nobene podrobnosti o načinu vloma. Preiskava v zadevi tega presenetljivega vloma je poverjena višjemu inšpektorju Mac Hardyju v Scotland Yardu.

— Višji inšpektor Mac Hardy se je vrnil po ogledu na mestu vloma v St. James Square v svojo pisarno. V mozu sedenjem tih, skoraj skršeno za pisalno mizo, bi ne bil nihče spoznal nekdanjega zadničnega, strogega višjega inšpektorja. Mac Hardy je molčal in zrl topo predse vedno na eno mesto. To mesto je bilo na telovniku njegovega podrejenega seržanta in tam bi bil moral biti gumb. Namestu gumba je bila tam samo nitka.

— Flips, saj se mi bo še zmešalo, — je dejal nenkrat z zamolklim glasom.

Seržant je priklimal in molčal.

Čez nekaj časa je Hardy nadaljeval: — Samo en človek je na svetu, ki more opraviti tako delo, kakršno je bilo opravljeno snoči na tej blagajni.

— Kdo pa je to? — je vprašal Flips hišo.

— Mac Lods, znan tudi pod imenom Iron Mac. Samo železni Mac. Toda... ta je že štiri leta mrtev.

Na desnem bregu Temze na greenwichski strani je velika londonska pilnarna. Za njo je stala bajta, last starega Johna Silverstona, zanemarljena in napol porušena. Ogromen jekleni balon je zakrival pogled na reko. Kdor je šel mimo te bajte, ki se še ni bila porušila samo zato, ker je še vedno razmišljala, na katero stran bi legla, je naletel za njo